

Türkiye’de Ormancılık Politikaları 1

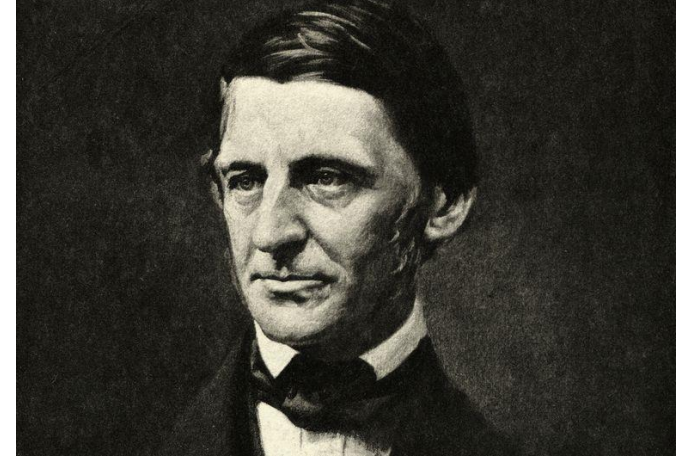
Doç. Dr. Cihan Erdönmez

16
Mayıs
15.00

Eşsiz bir ekosistemler birliği olan Kuzey Ormanları’nın hareketlerini, güzelliklerini, canlarını, hikayesini ve savunmasını youtube kanalımız www.youtube.com/user/kuzeyormanlari adresinden canlı izleyebilirsiniz.

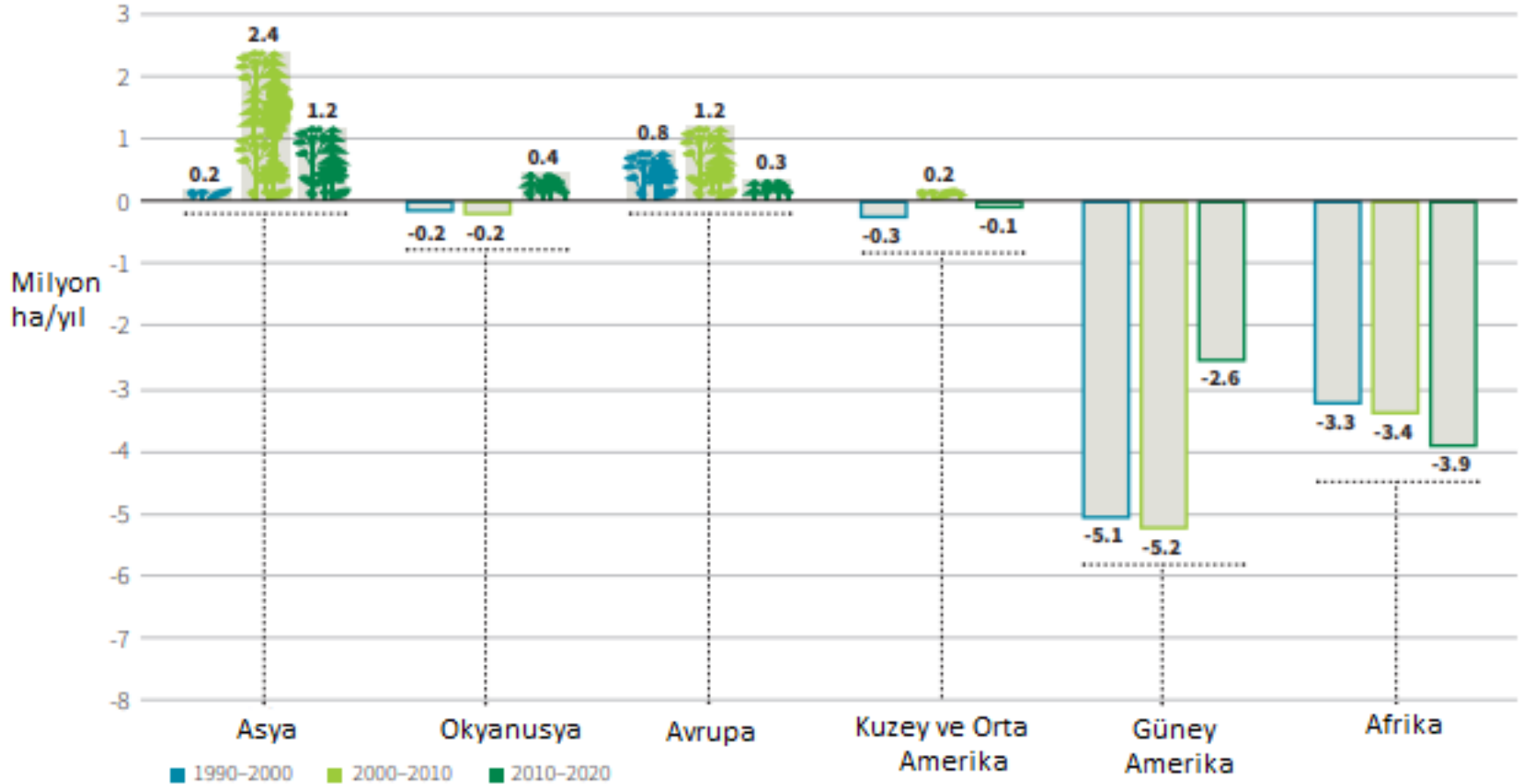
Doğadan bir biçimde bahsettiğimiz sırada aklımızda ayırt edilebilir ancak oldukça şiirsel bir anlam ve his vardır. Pek çok doğal nesnenin bıraktığı, bozulmamış ve bütün halindeki izleri kastediyoruz. **Bir ağaç doğrama makinesinin keresteden yapılmış kolunu, bir şairin ağacından ayıran şey de budur.** Bu sabah gördüğüm büyüleyici manzara şüphesiz ki yirmi ila otuz araziden meydana geliyor. Şu arazinin sahibi Miller'dir, diğerindeki Locke ve Manning de öteki ormanlık arazinin sahibi. Ancak hiçbir manzaranın sahibi değildir. **Ufukta yalnızca bütün parçaları bir araya getirebilecek gözlere sahip kişiye, yani şairin dışında kimseye ait olmayan bir mülk var.** Bu insanların sahip oldukları çiftliklerin en güzel yanı ve buna rağmen hiçbir tapuda bahsi geçmeyen, sahibi belirtilmeyen de tam olarak budur.

Ralph Waldo Emerson
1803-1882

Doğasever kişi içeri ve dışarı dönük duyuları birbiri ile hala uyum içerisinde olan, çocukluk ruhunu yetişkinlik çağına girdiğinde dahi korumayı başarmış kimsedir.

On yıllık dönemlere ve bölgelere göre yıllık net orman alanı değişimi, 1990-2020

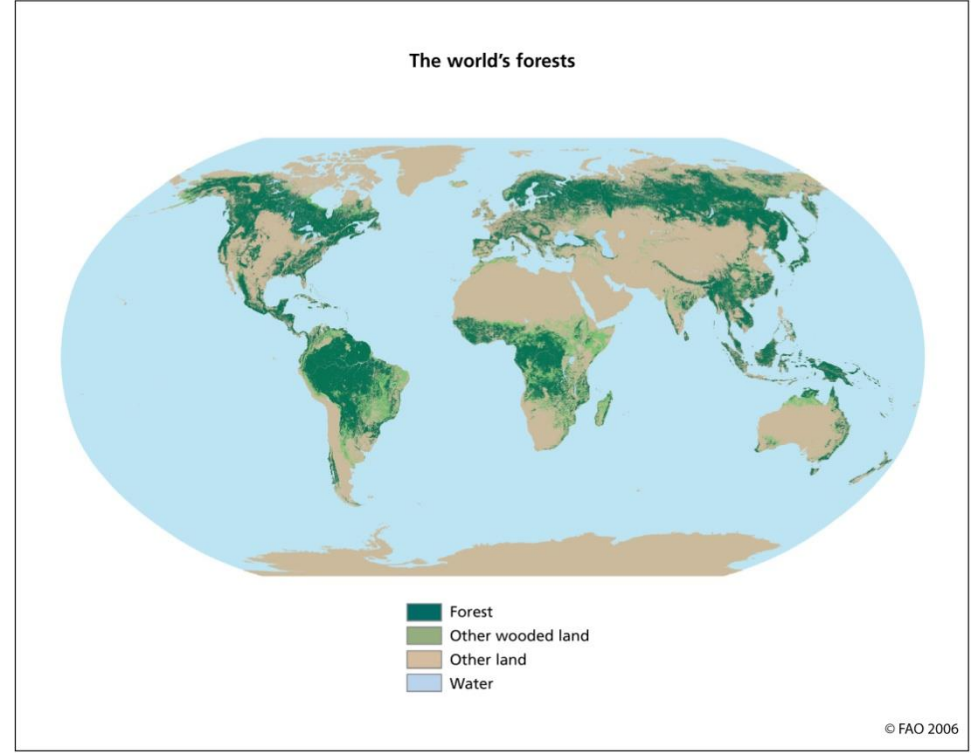
Kaynak: FAO, Global Resources Assessment Key Findings, 2020

Dünya genelinde coğrafi bölgelere göre orman durumu

Orman Alanı (x1000 ha)

Bölgeler	2000	2005	2010	2015
Afrika	663.216	647.523	631.126	616.948
Asya	558.886	573.795	582.571	593.345
Avrupa	1.000.275	1.002.019	1.011.395	1.014.800
Kuzey ve Orta Amerika	746.247	745.006	746.703	743.457
Okyanusya	177.081	175.899	171.327	173.067
Güney Amerika	890.817	868.611	852.133	842.011
Dünya Toplam	4.036.522	4.012.853	3.995.255	3.983.628

- Dünyada toplam 3,04 trilyon ağaç var,
- 1,39 trilyonu tropik ve subtropik ormanlarda.
- İnsan başına düşen ağaç sayısı 400.
- Dünya genelinde her yıl 15 milyar ağaç kesiliyor.
- Dünya genelinde her yıl 19 milyon 200 bin ha orman yok oluyor.
- İnsan uygarlığının oluşmasından bu yana dünyadaki toplam ağaç sayısı %46 oranında azaldı.

GlobalTreeSearch: The first complete global database of tree species and country distributions

E. Beech^a, M. Rivers^{a,b}, S. Oldfield^b, and P. P. Smith^a

^aBotanic Gardens Conservation International, Richmond, United Kingdom; ^bIUCN/SSC Global Tree Specialist Group

ABSTRACT

This article presents, for the first time, an overview of all known tree species by scientific name and country level distribution, and describes an online database—GlobalTreeSearch—that provides access to this information. Based on our comprehensive analysis of published data sources and expert input, the number of tree species currently known to science is 60,065, representing 20% of all angiosperm and gymnosperm plant species. Nearly half of all tree species

KEYWORDS

Global tree assessment;
GlobalTreeSearch; tree
database; tree distribution;
tree diversity; tree
endemism

- Dünyada 60 bin 65 tür ağaç var.
- En fazla ağaç türü Brezilya’da var (8 bin 715).
- İlk ondaki diğer ülkeler: Kolombiya, Endonezya, Malezya, Venezüella, Çin, Peru, Ekvator, Meksika, Madagaskar.
- En fazla endemik ağaç türü yine Brezilya’da (4 bin 333).
- İlk ondaki diğer ülkeler: Madagaskar, Avustralya, Çin, Malezya, Papua Yeni Gine, Endonezya, Yeni Kaledonya, Meksika, Kolombiya.

- 391 bin bitki türü
- 364 bin çiçekli bitki (%94)
- 60 bin ağaç (%15)
- 8,7 milyon hayvan türü
- 1,2 milyonu tanımlanmış

En fazla ormana sahip ülkeler

Ülke	Orman Alanı (x1000 ha) 2000	Ülke	Orman Alanı (x1000 ha) 2005
Rusya Federasyonu	809	Rusya Federasyonu	808
Brezilya	521	Brezilya	506
Kanada	347	Kanada	347
ABD	303	ABD	304
Çin	177	Çin	193
Demokratik Kongo Cumhuriyeti	157	Demokratik Kongo Cumhuriyeti	155
Avustralya	128	Avustralya	127
Endonezya	99	Endonezya	97
Peru	76	Peru	75
Meksika	67	Hindistan	67
Ülke	Orman Alanı (x1000 ha) 2010	Ülke	Orman Alanı (x1000 ha) 2015
Rusya Federasyonu	815	Rusya Federasyonu	814
Brezilya	498	Brezilya	493
Kanada	347	Kanada	347
ABD	308	ABD	310
Çin	200	Çin	208
Demokratik Kongo Cumhuriyeti	154	Demokratik Kongo Cumhuriyeti	152
Avustralya	123	Avustralya	124
Endonezya	94	Endonezya	91
Peru	74	Peru	73
Hindistan	69	Hindistan	70

Orman kaybı en fazla olan ülkeler

Ülke	1990-2000		Ülke	2000-2010	
	1000 ha/yıl	%		1000 ha/yıl	%
Brezilya	-25,431	-0.5	Brezilya	-22,816	-0.4
Endonezya	-19,136	-1.7	Avustralya	-5,630	-0.4
Myanmar	-4,350	-1.2	Endonezya	-4,977	-0.5
Nijerya	-4,097	-2.7	Nijerya	-4,096	-3.7
Tanzanya Cum.	-4,000	-0.7	Tanzanya Cum.	-4,000	-0.8
Demokratik Kongo Cum.	-3,114	-0.2	Bolivya	-3,882	-0.7
Arjantin	-2,933	-0.9	Zimbabve	-3,270	-1.9
Venezuela	-2,875	-0.6	Arjantin	-3,264	-1.1
Bolivya	-2,704	-0.4	Kolombiya	-3,163	-0.5
Kamerun	-2,200	-0.9	Demokratik Kongo Cum.	-3,114	-0.2

Ülke	2010-2015		Ülke	1990-2015	
	1000ha/yıl	%		1000ha/yıl	%
Brezilya	-9,840	-0.2	Brezilya	-21,267	-0,4
Endonezya	-6,844	-0.7	Endonezya	-11,014	-1,1
Myanmar	-5,464	-1.8	Nijerya	-4,096	-3,5
Nijerya	-4,096	-5.0	Myanmar	-4,071	-1,2
Tanzanya Cum.	-3,720	-0.8	Tanzanya Cum.	-3,944	-0,8
Paraguay	-3,254	-2.0	Zimbabve	-3,241	-1,8
Zimbabve	-3,124	-2.1	Bolivya	-3,212	-0,5
Demokratik Kongo Cum	-3,114	-0.2	Demokratik Kongo Cum	-3,114	-0,2
Arjantin	-2,968	-1.1	Arjantin	-3,072	-1,0
Bolivya	-2,890	-0.5	Paraguay	-2,334	-1,3

Kaynak: FRA, 2015

Orman alanı en fazla artan ülkeler

Ülke	1990-2000		Ülke	2000-2010	
	1000ha/yıl	%		1000ha/yıl	%
Çin	19,860	1.2	Çin	23,610	1.3
İspanya	3,167	2.1	Rusya Federasyonu	5,867	0.1
Tayland	3,000	2.0	ABD	5,184	0.2
Vietnam	2,364	2.3	Hindistan	4,400	0.7
Hindistan	1,451	0.2	Vietnam	2,401	1.9
ABD	1,086	0.0	İran	1,366	1.4
Fransa	0,853	0.6	Moğolistan	1,322	1.1
İtalya	0,779	1.0	Lao Demokratik Halk	1,290	0.8
			Cum.		
Uruguay	0,572	5.6	İspanya	1,270	0.7
Türkiye	0,561	0.6	Fransa	1,135	0.7

Ülke	2010-2015		Ülke	1990-2015	
	1000ha/yıl	%		1000ha/yıl	%
Çin	15,422	0,8	Çin	20,472	1,1
Avustralya	3,080	0,2	ABD	3,058	0,1
Şili	3,008	1,8	Hindistan	2,697	0,4
ABD	2,750	0,1	Rusya Fed.	2,392	0,0
Filipin	2,400	3,3	Vietnam	2,164	1,8
Gabon	2,000	0,9	İspanya	1,843	1,2
Lao Demokratik Halk	1,892	1,0	Fransa	1,021	0,7
Cum.					
Hindistan	1,784	0,3	Şili	0,989	0,6
Vietnam	1,290	0,9	Tayland	0,958	0,6
Fransa	1,130	0,7	Türkiye	0,837	0,8

Kaynak: FRA, 2015

En fazla ağaçlandırma yapan ülkeler

Ülke	Ağaçlandırma (milyon ha) 2000	Ülke	Ağaçlandırma (milyon ha) 2005
Çin	54,3	Çin	67,2
ABD	22,5	ABD	24,4
Rusya	15,3	Rusya	16,9
Federasyonu		Federasyonu	
Japonya	10,3	Japonya	10,3
Hindistan	7,1	Hindistan	9,4
Kanada	5,8	Kanada	8,0
Polonya	8,6	Polonya	8,7
Brezilya	5,1	Brezilya	5,7
Sudan	5,6	Sudan	5,8
Finlandiya	4,9	Finlandiya	5,9

Ülke	Ağaçlandırma (milyon ha) 2010	Ülke	Ağaçlandırma (milyon ha) 2015
Çin	77,1	Çin	78,9
ABD	25,3	ABD	26,3
Rusya	16,9	Rusya	19,8
Federasyonu		Federasyonu	
Japonya	10,3	Kanada	15,7
Hindistan	10,2	İsveç	13,7
Kanada	8,9	Hindistan	12
Polonya	8,8	Japonya	10,2
Brezilya	7,4	Brezilya	7,7
Sudan	6,0	Finlandiya	6,7
Finlandiya	5,9	Sudan	6,1

Kaynak: FRA 2001, FRA 2006, FRA 2010, FRA 2015

Türkiye’de Ormanlarının Durumu (1973-2004)

- 1973 yılından sonra yenilenen planlardaki bilgilerin güncellenmesi 1999 yılında ikinci defa yapılmıştır. Buna göre 1999 yılında orman varlığı **20,8** milyon ha olarak tespit edilmiştir.
- 2004 yılı sonu değerlendirme sonuçlarına göre ise genel ormanlık alanın **21,2** milyon ha büyüklüğe ulaştığı görülmüştür. Bu dönemde ormanlık alan ülke genel toplam alanının %27,2'sini oluşturmuştur.

Tablo 2: Ormanların 2004 yılındaki saha, servet ve artım durumu

ORMANLIK ALANIN DAĞILIMI (2004 Yılı Envanter Sonucu)						
DURUM	Normal		Bozuk		TOPLAM	
	ha	%	ha	%	ha	%
Koru	8.940.215	42	6.499.380	31	15.439.595	73
Baltalık	1.681.006	8	4.068.146	19	5.749.152	27
Genel Toplam	10.621.221	50	10.567.526	50	21.188.747	100

AĞAÇ SERVETİNİN DAĞILIMI (2004 Yılı Envanter Sonucu)						
DURUM	Normal		Bozuk		TOPLAM	
	m ³	%	m ³	%	m ³	%
Koru	1.128.570.285	88	65.436.741	5	1.194.007.026	93
Baltalık	70.463.902	5	23.653.844	2	94.117.746	7
Genel Toplam	1.199.034.187	93	89.090.585	7	1.288.124.772	100

YILLIK CARİ ARTIMIN DAĞILIMI (2004 Yılı Envanter Sonucu)						
DURUM	Normal		Bozuk		TOPLAM	
	m ³	%	m ³	%	m ³	%
Koru	29.908.701	82	1.518.086	4	31.426.787	86
Baltalık	3.926.196	11	929.308	3	4.855.504	14
Genel Toplam	33.834.897	93	2.447.394	7	36.282.291	100

Türkiye’de Ormanlarının Durumu 2012

- 2005-2012 yılları arasında yenilenen orman amenajman planlarının ENVANİS veri tabanında güncellenmesi sonucu elde edilen verilere göre ülke ormanları **21,7** milyon ha olarak tespit edilmiştir. Bu ormanlık alan miktarı ülke genel alan toplamının %27,6’sı kadardır.

Tablo 3: Ormanların 2012 yılındaki saha, servet ve artım durumu

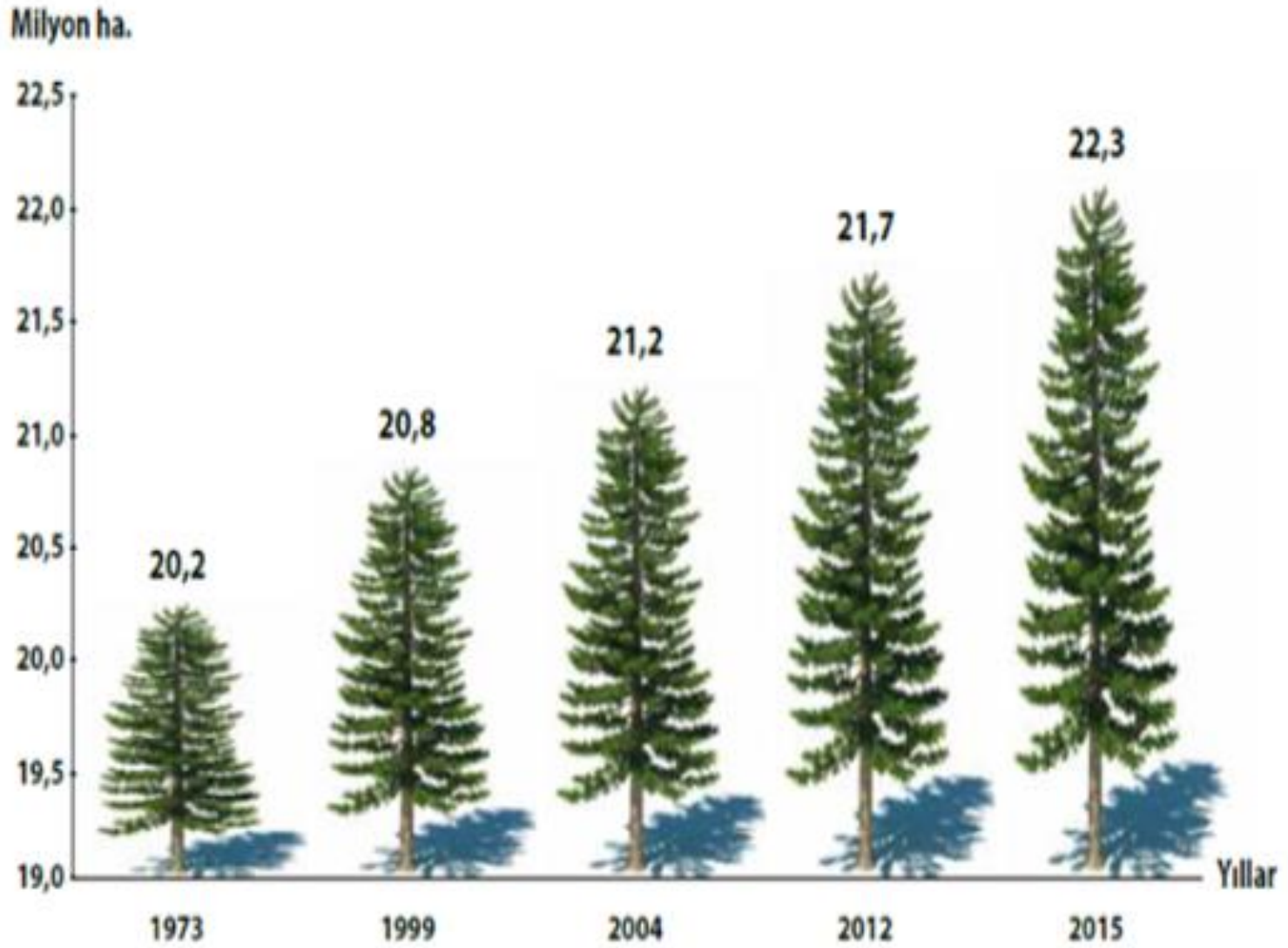
ORMANLIK ALANIN DAĞILIMI (2012 Yılı Envanter Sonucu)						
DURUM	Normal		Bozuk		TOPLAM	
	ha	%	ha	%	ha	%
Koru	10.281.728	47,4	6.978.864	32,2	17.260.592	79,6
Baltalık	1.276.940	5,9	3.140.602	14,5	4.417.542	20,4
Genel Toplam	11.558.668	53,3	10.119.466	46,7	21.678.134	100

AĞAÇ SERVETİNİN DAĞILIMI (2012 Yılı Envanter Sonucu)						
DURUM	Normal		Bozuk		TOPLAM	
	m ³	%	m ³	%	m ³	%
Koru	1.365.186.239	91	59.319.695	4	1.424.505.934	95
Baltalık	52.296.445	4	17.652.159	1	69.948.604	5
Genel Toplam	1.417.482.684	95	76.971.854	5	1.494.454.538	100

YILLIK CARİ ARTIMIN DAĞILIMI (2012 Yılı Envanter Sonucu)						
DURUM	Normal		Bozuk		TOPLAM	
	m ³	%	m ³	%	m ³	%
Koru	37.300.713	89	1.411.640	3	38.712.353	92
Baltalık	2.719.466	6	747.296	2	3.466.762	8
Genel Toplam	40.020.179	95	2.158.936	5	42.179.115	100

ORMANLIK ALAN DAĞILIMI

İŞLETME ŞEKLİ	Normal Kapalı		Boşluklu Kapalı		TOPLAM	
	ha	%	ha	%	ha	%
Koru	11.919.061	54	7.700.657	34	19.619.718	88
Baltalık	785.087	3	1.938.130	9	2.723.217	12
Toplam	12.704.148	57	9.638.787	43	22.342.935	100

TÜRKİYE ORMAN VARLIĞI HARİTASI

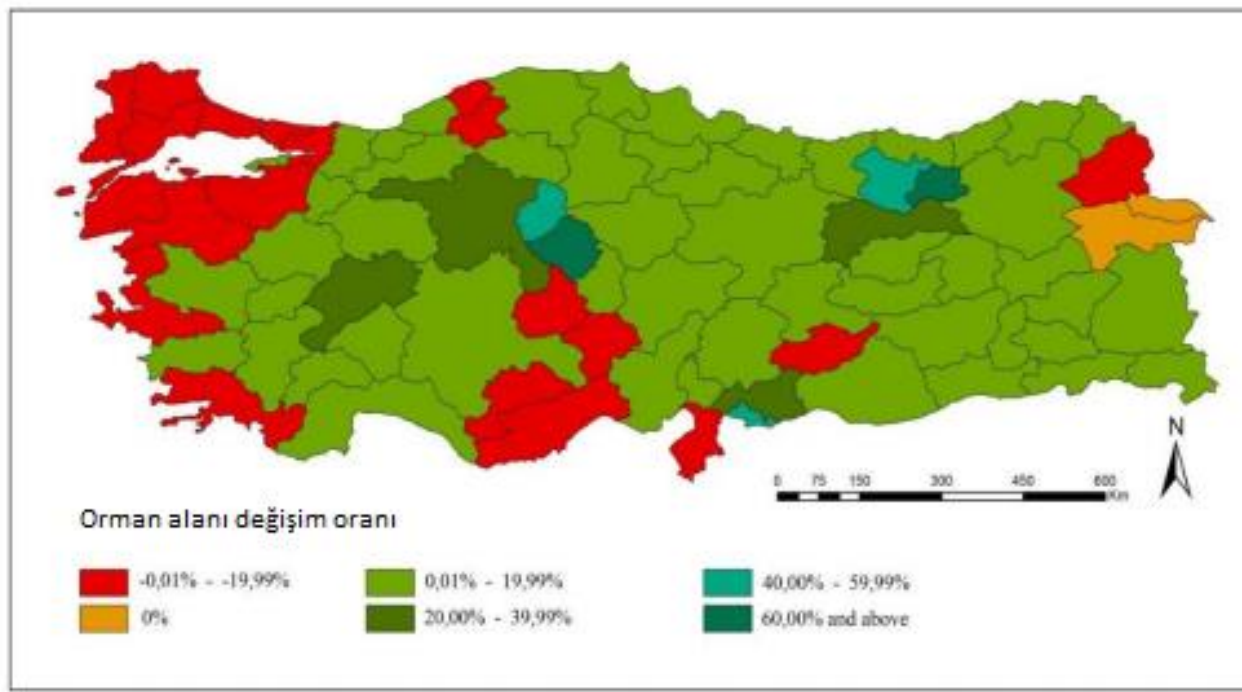

ÖZEL İŞARETLER

VERİMLİ ORMAN	BATAKLIK
BOZUK ORMAN	SU
AÇIK ALANLAR	BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ SINIRI
ÖZEL ORMAN	İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜ SINIRI

0 70.000 140.000 280.000
Meters

© OGM Bâg Sistemleri Dairesi Başkanlığı-CDS Şube Müdürlüğü tarafından üretilmiştir 2012

İl	Artış (ha)	Ağaçlandırma (ha)	Oran (%)	İl	Artış (ha)	Ağaçlandırma (ha)	Oran (%)
Kastamonu	106547	5591	5.25	Manisa	38896	13890	35.71
Ankara	83650	21064	25.18	Bingöl	36596	1050	2.87
Tokat	74712	6935	9.28	Çankırı	31810	4698	14.77
Gümüşhane	67895	197	0.29	Antalya	31076	4110	13.23
Çorum	67569	4472	6.62	Sivas	30789	7989	25.95
Afyonkarahisar	61757	14477	23.44	Gaziantep	29689	8898	29.97
Eskişehir	58552	14244	24.33	Bolu	27956	2919	10.44
Erzincan	54281	4358	8.03	Amasya	27710	5182	18.70
Sinop	43769	5154	11.78	Kütahya	26494	9078	34.26
Denizli	42545	10298	24.20	Erzurum	25256	4869	19.28

Türkiye’de yapılan ağaçlandırmalar

Dönem	Ağaçlandırılan alan (ha)	Ortalama yıllık ağaçlandırma (ha)
1946-1991	1.550.511	33.706
1992-2000	247.426	27.491
2001-2010	291.431	29.143
2011-2018	347.857	43.482
Toplam	2.437.225	33.386

Not: 2019 yılında, 17 bin 871 hektar ile 1992 yılından sonraki dönemin en düşük ikinci ağaçlandırma miktarı gerçekleşmiştir. Birincisi 1999 yılında gerçekleşen 11 bin 529 hektarlık ağaçlandırmadır.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
1	4.4 Ağaçlandırma faaliyetleri, 1946-2018											
2	Afforestation activities, 1946-2018											
3	(Hektar-Hectare)											
4	İBBS⁽¹⁾ - 3. Düzey		1946-1991	1992	1993	1994⁽²⁾	1995⁽²⁾	1996	1997	1998	1999	
5	SR ⁽¹⁾ - Level 3											
6	TR	Türkiye	1 550 511	24 519	27 058	39 652	24 257	37 927	32 031	25 959	11 529	
7	TR100	İstanbul	42 788	320	265	156	370	800	311	616	145	
8	TR211	Tekirdağ	18 968	230	250	25	-	634	692	670	331	
9	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	

4.4 Ağaçlandırma faaliyetleri, 1946-2018 (devam)

Afforestation activities, 1946-2018 (continued)

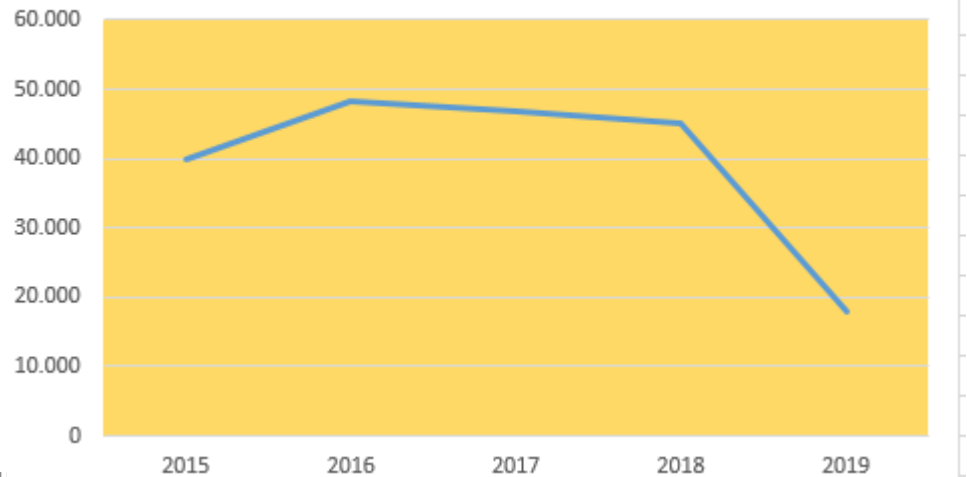
(Hektar-Hectare)														
İBBS ⁽¹⁾ - 3. Düzey		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007					
SR ⁽¹⁾ - Level 3														
TR	Türkiye	24 494	25 672	28 647	36 914	34 016	21 439	25 319	18 228					
TR100	İstanbul	67	93	310	125	-	-	-	-					
TR211	Tekirdağ	518	545	280	504	278	337	-	220					
TR212	Edirne	533	580	750	1 050	537	337	-	171					
✓	X	Y	Z	AA	AB	AC	AD	AE	AF	AG	AH	AI	AJ	A

4.4 Ağaçlandırma faaliyetleri, 1946-2018 (devam)

Afforestation activities, 1946-2018 (continued)

(Hektar-Hectare)												
İBBS ⁽¹⁾ - 3. Düzey		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
SR ⁽¹⁾ - Level 3												
TR	Türkiye	39 467	46 872	41 857	39 964	42 009	46 656	40 325	38 986	48 230	46 935	45 015
TR100	İstanbul	439	346	366	667	1 233	1071	940	538	584	889	735
TR211	Tekirdağ	456	261	255	37	382	642	473	414	299	368	280
TR212	Edirne	576	653	485	395	897	819	961	910	674	460	729
TR213	Kırklareli	267	170	298	364	246	496	196	30			
TR221	Balıkesir	951	2 017	820	325	1 288	3612	1780	1 48			
TR222	Canakkale	781	675	461	136	1 156	1679	1461	1 4			

Ağaçlandırılan alan (ha)

Orman alanı artışında ağaçlandırmaların payı*

Dönem	Orman alanı artışı (ha)	Ağaçlandırılan alan (ha)	Ağaçlandırmaların orman alanı artışındaki etkisi (%)	
1999-2004	400.000	149.743		37
2004-2012	500.000	248.155		49
2012-2015	600.000	125.967		21
Toplam	1.500.000	523.865		35

*Yapılan ağaçlandırmaların tamamının orman olmayan alanlarda yapıldığı varsayıldığında

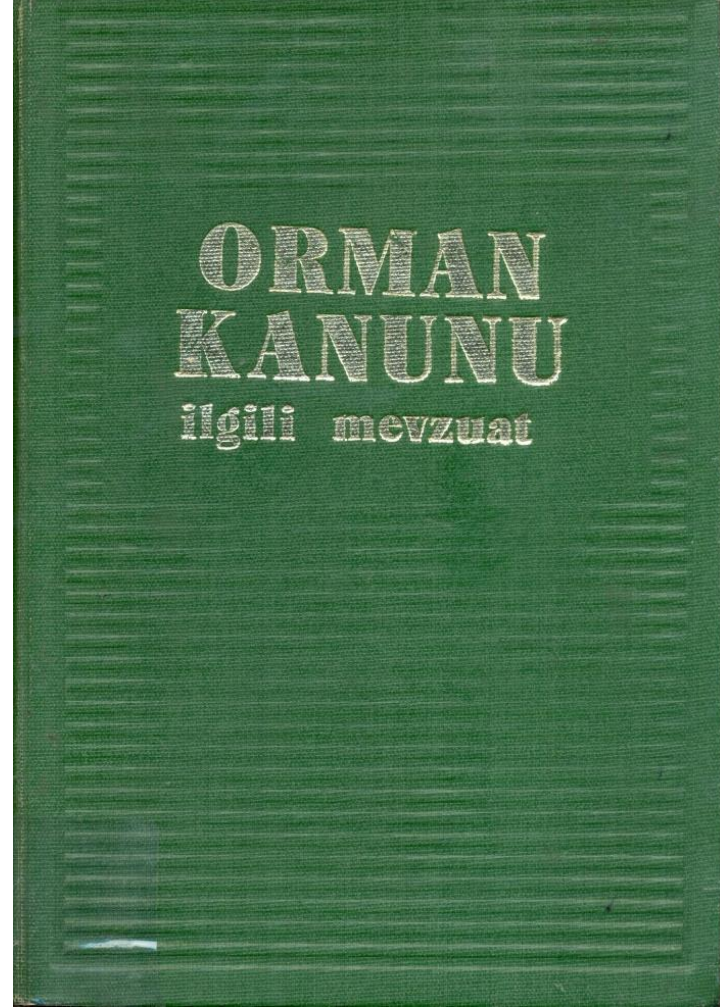
ORMAN ALANI ARTIŞININ NEDENLERİ

- Ağaçlandırma ve rehabilitasyon çalışmaları,
- Özellikle göç veren yörelerde terk edilen tarımsal alanların kendiliğinden ormanlaşması,
- 1973 tarihli **Amenajman Yönetmeliği**'nde 0,4 üstü kapalılıktaki ormanlar verimli orman sayılırken 1991 yılında yapılan değişiklikle 0,1 üstü kapalılıktaki ormanların verimli orman sayılması,
- Teknik ve teknolojik gelişmeler nedeniyle önceden tespit edilememiş; ancak **daha sonra keşfedilen alanlar**,
- Meşcere tipi haritalarının daha detaylı yapılması ve **en küçük bölmecik büyüklüğünün 3 hektardan 0,5 hektara düşürülmesiyle** ortaya çıkan alanlar,
- Orman alanlarıyla ilgili olarak kullanılan **rumuzların ve tanımlamaların değiştirilmesinden** kaynaklanan sanal artışlar,
- Orman kadastro su sonrası “orman” olarak nitelendirilen **fındık plantasyonları**ndan kaynaklanan artışlardır.

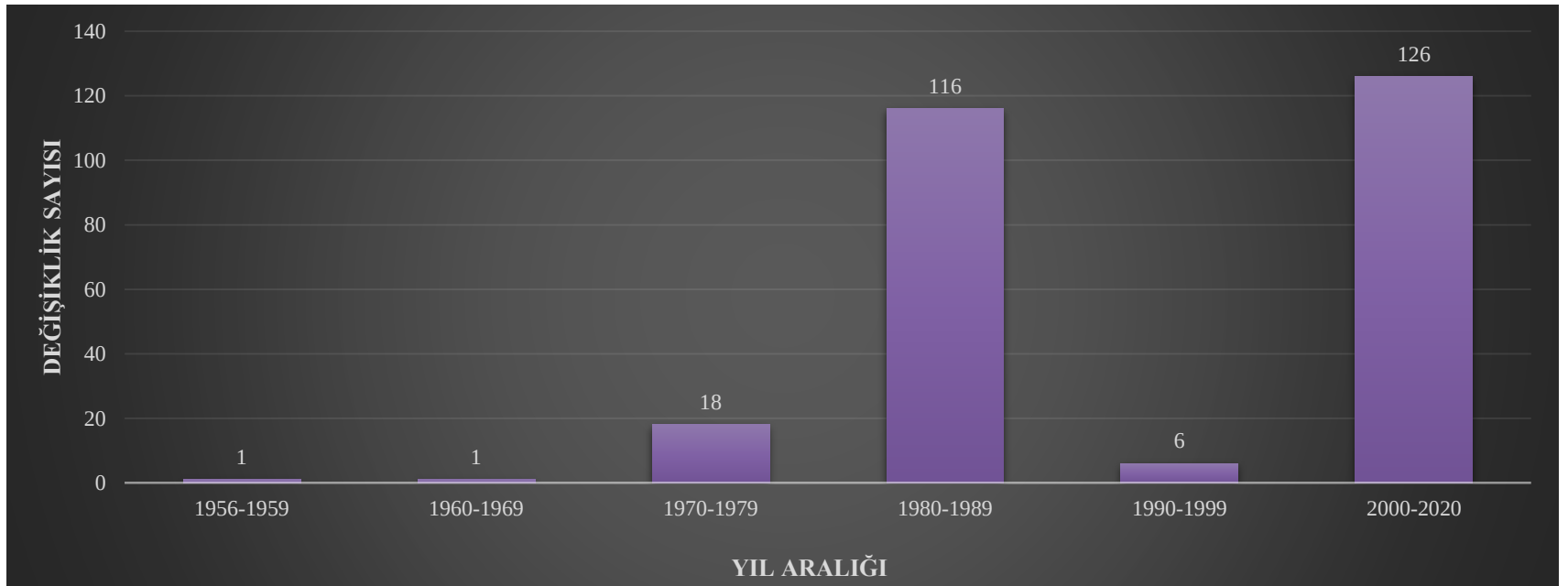
YASAL DEĞİŞİKLİKLERİN ORMANLARIN KORUNMASI KONUSUNDA YARATTIĞI OLUMSUZ ETKİLER

6831 sayılı Orman Kanunu yayımlandığı 1956 yılından günümüze;

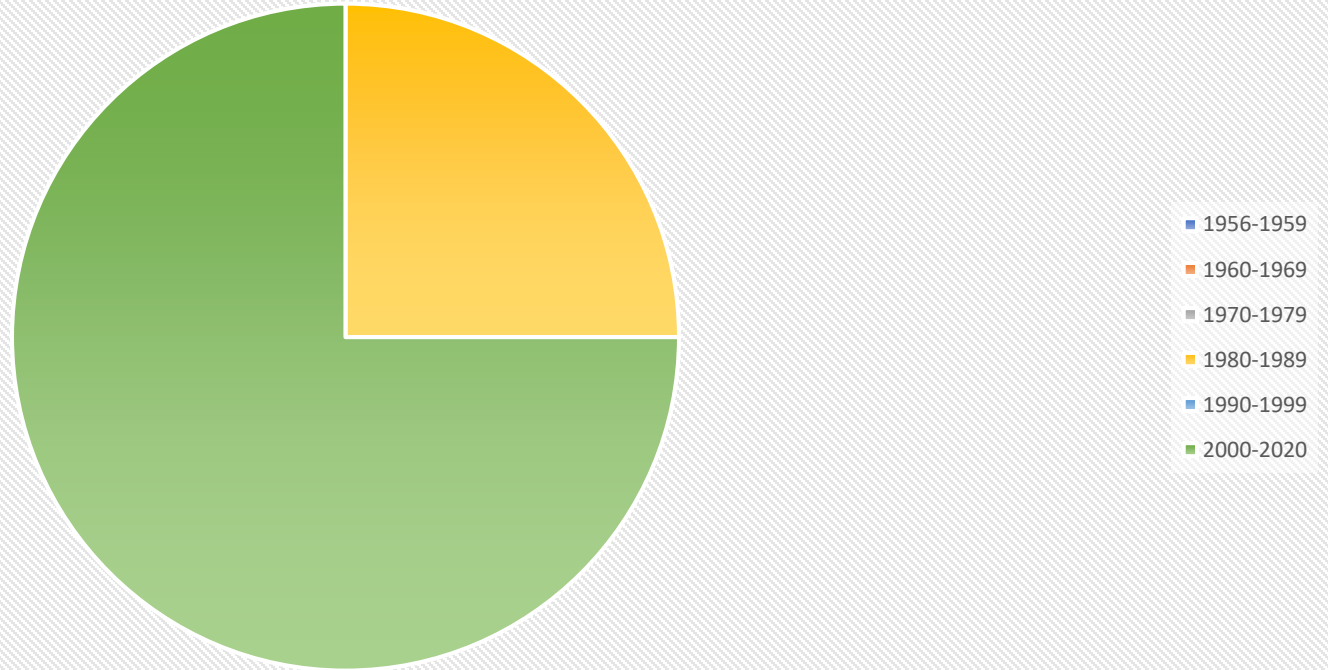
- 41 kere değiştirilmiştir.
- Bu değişikliklerin 15 tanesi 1956-2000 döneminde 26 tanesi ise 2000 yılından sonra yapılmıştır.
- Bu değişikliklerle toplam 268 madde değişikliği yapılmıştır.
- En çok değiştirilen maddeler orman alanlarının başka tür kullanımlara tahsisine ilişkin 17. madde; orman kadastro ile ilgili maddeler ve orman köy kooperatiflerine tanınan haklarla ilgili 34. maddedir.

MADDE DEĞİŞİKLİKLERİNİN DÖNEMLERE DAĞILIMI

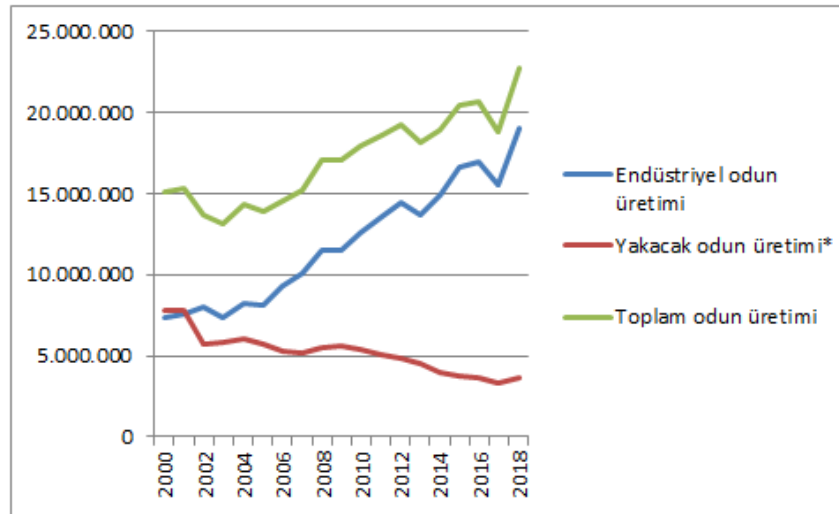
17. MADDEDE YAPILAN DEĞİŞİKLİKLERİN DÖNEMLERİ

- Yasal düzenlemeler **ormancılık politikasının temel taşlarıdır.**
- Yasal düzenlemelerde yapılacak değişiklikler ormancılık uygulamalarının da değişmesine yol açar.
- Bu nedenle temel yasaların mümkün olduğunca aynı kalması; güncel koşulların gerektirdiği **zorunluluklar dışında değiştirilmemesi** gerekir.
- Çünkü yasalar devletlerin ilgili olduğu alanlara ilişkin **temel bakış açısını** yansıtır.
- Ülkemizde Orman Kanunu'nun özellikle **1980-1990 ve 2000 sonrası** dönemde çok fazla değiştirildiği görülmektedir.
- Sık yapılan yasa değişikliği halkta **güvensizlik duygusu** yaratır. Uygulayıcılarda belirsizlik hissi oluşturup motivasyonu düşürür. Daha da önemlisi **adalet duygusunu zedeler.**
- Orman Kanunu'nda en çok değişikliğin ormanlara zarar verdiği sıklıkla dile getirilen **17. maddede** yapılmış olması ise ormanların korunması açısından telafisi güç sorunlara yol açmaktadır.

ODUN ÜRETİMİNDEKİ KONTROLSÜZ ARTIŞLAR

Yıl	Artım (m3)	Üretim (m ³)	Üretim/Artım (%)
2005	36.282.291	13.850.553	38
2012	41.025.353	19.248.871	47
2015	45.904.083	20.404.838	44
2018	47.000.000	22.747.978	48

Yıllara göre odun üretimi (m3)

*Yakacak odun için 1 ster=0,75 m3 olarak hesaplanmıştır

Tablo 50: Odun Üretim Programı ve Gerçekleşmeler, 2015-2019

						2019	
		Birim	2015	2016	2017	2018	
							Program
							Gerçekleşme
Dikili Damga	M ³	21.240.509	21.128.942	20.196.476	24.437.797	30.000.000	28.662.997
Endüstriyel Odun	M ³	16.637.597	17.009.998	15.521.622	19.080.137	24.000.000	22.113.249
Yakacak Odun	Ster	5.022.986	4.877.067	4.359.646	4.890.455	5.850.000	5.589.798

Kaynak: Orman Genel Müdürlüğü Faaliyet Raporu 2019

Tablo 51: Endüstriyel Odun Üretim Rakamları, 2015-2019

	Birim	2015	2016	2017	2018	2019	
						Program	Gerçekleşme
Tomruk	M ³	5.904.015	5.786.107	5.474.260	7.152.776	8.000.000	8.514.026
Tel Direk	M ³	54.257	57.574	60.610	71.147	60.000	58.333
Maden Direk	M ³	663.689	632.168	561.967	731.604	1.000.000	929.259
Sanayi Odunu	M ³	764.010	835.157	752.253	875.403	1.400.000	1.008.952
Kâğıtlık Odun	M ³	2.375.172	2.486.595	2.169.059	2.874.882	3.925.000	3.175.505
Lif Yonga Odunu	M ³	6.866.356	7.201.462	6.494.371	7.361.714	9.600.000	8.417.096
Sırık	M ³	10.098	10.935	9.102	12.611	15.000	10.078
TOPLAM	M³	16.637.597	17.009.998	15.521.622	19.080.137	24.000.000	22.113.249

Kaynak: Orman Genel Müdürlüğü Faaliyet Raporu 2019.

Ülke	Üretim ormanı (ha)	Toplam odun			Odun üretimi (m3/ha)
		Çok amaçlı kullanım ormanı (ha)	üretilebilir orman (ha)	Odun üretimi (m3/yıl)*	
Kanada	18.310.000	298.043.000	316.353.000	149.860.000	0,47
Yunanistan	3.595.000	0	3.595.000	1.740.000	0,48
İran	1.500.000	0	1.500.000	750.000	0,50
Avustralya	2.017.000	50.029.000	52.046.000	31.290.000	0,60
Çin	92.958.000	41.706.000	134.664.000	85.690.000	0,64
Endonezya	57.668.000	12.109.000	69.777.000	47.430.000	0,68
Kamerun	15.679.000	38.000	15.717.000	12.080.000	0,77
Japonya	0	24.958.000	24.958.000	19.570.000	0,78
Rusya	415.074	178.064.000	178.479.074	197.000.000	1,10
Malezya	12.419.000	4.735.000	17.154.000	20.810.000	1,21
İspanya	3.472.000	8.909.000	12.381.000	15.430.000	1,25
Finlandiya	18.851.000	18.851.000	37.702.000	50.770.000	1,35
ABD	91.339.000	88.780.000	180.119.000	324.043.000	1,80
Brezilya	63.778.000	44.586.000	108.364.000	228.093.000	2,10
Türkiye	8.083.000	685.000	8.768.000	21.040.000	2,40
Toplam	191.727.000	426.883.000	618.610.000	348.410.000	0,56

- Türkiye’de hem **toplam orman alanı, hem ormanlardaki ağaç serveti hem de artım miktarı artmaktadır.**
- Buna rağmen, son yıllarda odun üretiminde yaşanan artış hem orman varlığındaki artıştan hem de ormanlardaki odun serveti ve artımın çoğalmasından **daha yüksek oranlarda** gerçekleşmektedir.
- Endüstriyel odun üretiminde sürekli bir artış yaşanmaktadır. Buna karşılık yakacak odun üretimi 2018 yılında kadar düşüşteyken 2018’den itibaren artış görülmektedir.
- Bu artışların önümüzdeki yıllarda da süreceği yetkililer tarafından beyan edilmektedir. Bu durum ormanlarımızın ve özellikle doğal ormanların **devamlılığının ve ekosistem bütünlüğünün** zarar vermesi anlamına gelmektedir.

ORMAN ALANLARININ AMAÇ DIŐI KULLANIMI

- Anayasa'nın **169. maddesi** ormanların kamu yararı dışında **irtifak hakkına** (mülkiyeti değişmemek kaydıyla yararlanma hakkın) konu olamayacağına hükmetmektedir.
- Ancak **kamu yararı** kavramı tanımı net olmayan, bakış açısına göre oldukça esnetilebilecek bir kavramdır.
- Bu nedenle, günümüzde Anayasa'nın bu hükmüne dayanarak, gerek **Orman Kanunu'nun 16, 17 ve 18'inci** maddelerine gerekse **Turizmi Teşvik Kanunu'nun 8'inci** maddesi doğrultusunda, pek çok tesis ve işletmenin orman alanlarında kurulmasına izin verilebilmektedir.
- Sayılan yasal düzenlemelere göre verilen izinlerin toplam miktarı çok yüksek düzeylere ulaşmış ve ormanların **sürdürülebilirliğine** ve **ekosistem bütünlüğüne** zarar verir hale gelmiştir.

Ormanlarda yapılmasına izin verilen faaliyetler

Orman Kanunu'nun 16. maddesine göre:

Maden aranması ve işletilmesi ile madencilik faaliyeti için zorunlu; tesis, yol, enerji, su, haberleşme ve altyapı tesisleri.

Orman Kanunu'nun 17. maddesine göre:

Savunma, ulaşım, enerji, haberleşme, su, atık su, petrol, doğalgaz, altyapı, katı atık bertaraf ve düzenli depolama tesisleri; baraj, gölet, sokak hayvanları bakımevi ve mezarlıklar; Devlete ait sağlık, eğitim, adli hizmet ve spor tesisleri ile ceza infaz kurumlarının ve bunlarla ilgili her türlü yer ve bina.

Orman Kanunu'nun 18. maddesine göre:

Arkeolojik kazı ve restorasyon; tarihi eserlerin restorasyonu ve korunması için gerekli tesisler; odun kömürü, terebentin, katran, sakız gibi işletilmesinde ağaç kullanılan ocaklar; balık üretme tesisleri, göl, baraj ve deniz yüzeyinde yapılan balık üretimi için karada yapılması mecburi tesisler ve bunlar için yer altında depolama alanı.

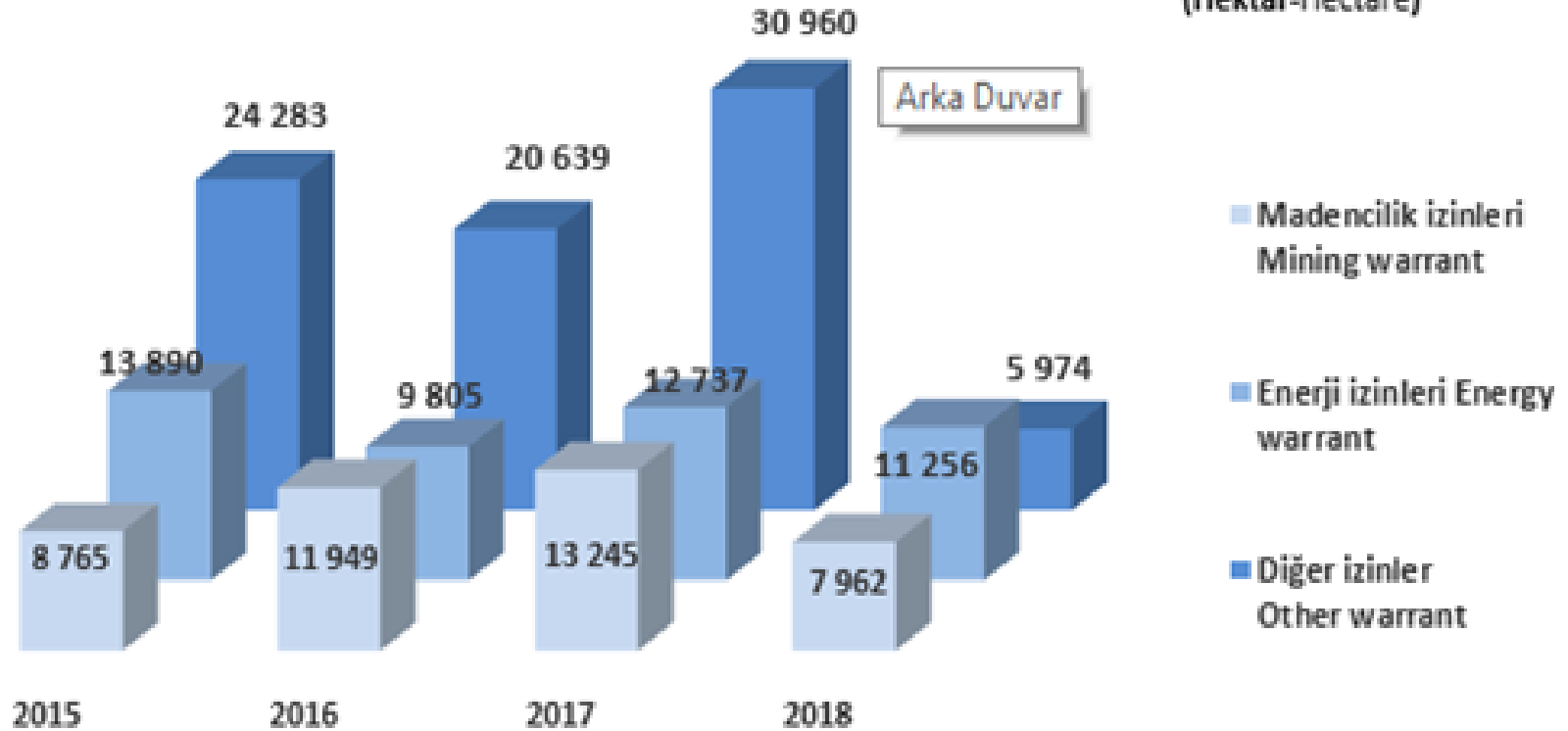
Turizmi Teşvik Kanunu'nun 8. maddesine göre:

Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezlerinde yapılacak her türlü turizm tesisi (il bazında toplam orman alanının binde 5'ini geçemez).

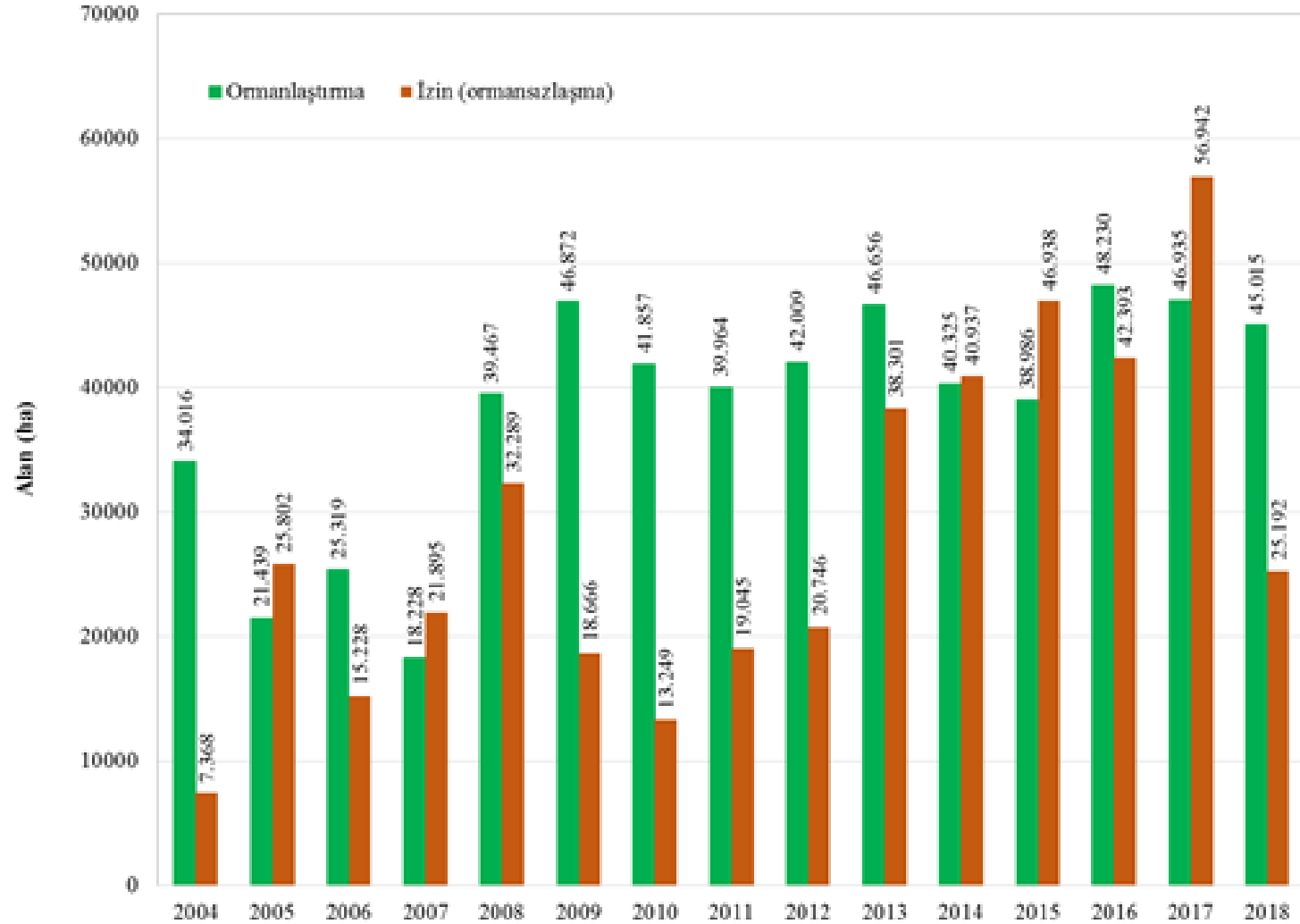
Orman İzinleri,2015-2018

Forest warrant, 2015-2018

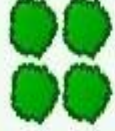
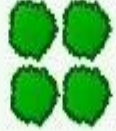
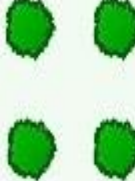
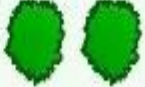
(Hektar-Hectare)

2004-2018 Yılları Arasında Ormanlaştırılan Alanlar ile Ormandan Verilen İzinlerin (Ormansızlaşma) Karşılaştırılması

- Toplumun genelini ilgilendiren bazı tesislerin orman alanlarında yapılması bir zorunluluktur.
- Ancak orman alanında yapılması **zorunlu olmayan** ve zorunlu olsa bile **ormandan daha yüksek bir toplumsal yarar üretmeyen** faaliyetlerin ormanlarda yapılabilmesine izin verilmemelidir.
- Orman başlı başına pek çok **toplumsal yarar** üretir. Ayrıca pek çok canlı türünün yuvasıdır. Günümüzde **insan dışındaki canlıların yaşam hakkı** da insanlar tarafından gözetilip korunması gereken bir değerdir.
- Ormanda gerçekleştirilen faaliyetler ve bunlar için yapılan tesislerin olumsuz etkileri yalnızca yapıldıkları alanla sınırlı kalmamakta, **ekosistemin parçalanması (fragmentasyon)** civar alanların doğal yapısında da son derece ciddi bozulmalara ve biyolojik çeşitlilik kayıplarına yol açmaktadır.
- Ormanlar ve alanlarının öncelikli işlevi günümüzde **ekonomik** değer üretmek değildir. Ormanların **ekolojik ve sosyal işlevleri** çok daha önemlidir. Dolayısıyla ormanlarla ilgili alınan kararların bu önceliklendirmeye uygun olması beklenir.

	Boyut	Kenar Etkisi	Diğer	
Daha iyi			 YADA 	
Daha kötü		 YADA 	 YADA 	
	Büyük boyut daha iyi	Az kenarlılar çok kenarlılardan daha iyi	Kümelenmişler parçalanmış ya da izole olanlardan daha iyi	
			Habitat koridorları iyi	

Ek Madde 16- (Ek: 19/4/2018-7139/17 md.) Orman ve Su İşleri Bakanlığınca, **bilim ve fen bakımından orman olarak muhafazasında hiçbir yarar görülmeyen ve tarım alanına dönüştürülmesi de mümkün olmayan yerler ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte üzerinde yerleşim yeri bulunan ya da yerleşim yeri oluşturulması uygun olan taşlık, kayalık, verimsiz ve fiilen orman vasfı taşımayan alanlardan, sınırları Cumhurbaşkanınca belirlenen alanlar, Cumhurbaşkanınca belirlenecek usul ve esaslara göre Orman Genel Müdürlüğünce orman sınırları dışına çıkartılarak tapuda Hazine adına tescil edilir.** Orman sınırları dışına çıkartılan alanın iki katından az olmamak üzere Devletin hüküm ve tasarrufu altında veya Hazinenin özel mülkiyetinde bulunan taşınmazlar Orman Genel Müdürlüğüne orman tesis etmek üzere tahsis edilir.

ORMANCILIK ÖRGÜTÜNÜN SORUNLARI

Bakanlıklar	Yıllar	Bakanlıklar	Yıllar
Ticaret Bakanlığı	1839-1869	Tarım Bakanlığı	1924-1928
Maliye Bakanlığı	1869-1972	İktisat Bakanlığı	1928-1931
Orman ve Maden Bakanlığı	1872	Tarım Bakanlığı	1931-1969
Maliye Bakanlığı	1873-1877	Orman Bakanlığı	1969-1981
Orman ve Maden Bakanlığı	1878	Tarım ve Orman Bakanlığı	1981-1983
Ticaret ve Tarım Bakanlığı	1879-1886	Tarım, Orman ve Köyişleri Bakanlığı	1983-1991
Maliye Bakanlığı	1887-1892	Orman Bakanlığı	1991-2003
Orman, Maden ve Tarım Bakanlığı	1893-1908	Çevre ve Orman Bakanlığı	2003-2011
Ticaret ve Tarım Bakanlığı	1909-1920	Çevre, Orman ve Şehircilik Bakanlığı	2011 (26 Gün)
İktisat Bakanlığı	1920-1923	Orman ve Su İşleri Bakanlığı (OSİB)	2011- 2018
İktisat Bakanlığı	1923-1924	Tarım ve Orman Bakanlığı	2018-

KORUNAN ALANLARLA İLGİLİ SORUNLAR

YILLAR	2013		2017	
Tarım ve Orman Bakanlığı Korunan Alanlar	Sayısı (adet)	Alanı (ha)	Sayısı (adet)	Alanı (ha)
Milli Park	40	848.203	42	845.814
Tabiat Parkı	192	90.218	223	102.409
Tabiatı Koruma Alanı	31	64.243	30	46.794
Tabiat Anıtı	112	6.684	111	7.206
Yaban Hayatı Geliştirme Sahası	80	1.191.340	81	1.189.293
Sulak Alanlar (Uluslararası Öneme Sahip)	135	3.215.500		
Mahalli Öneme Haiz Sulak Alanlar (1)			8	1.657
Ramsar Alanları (1)			14	184.487
Ulusal Öneme Haiz Sulak Alanlar (1)			45	627.188
Muhafaza Ormanları	55	320.451	55	251.519
Bal Ormanı	200	24.861		
Şehir (Kent) Ormanı	128	11.722	142	10.444
Gen Koruma Ormanları (in-situ)	257	47.978	308	42.093
Tohum Meşcereleri (in-situ)	351	47.063	321	42.228
Tohum Bahçeleri (ex-situ)	179	1.414	185	1.424
TEK YÜZEY HALİNE GETİRİLMİŞ TOPLAM	1.760	5.373.162	1.565	3.445.655
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Korunan Alanlar	Sayısı (adet)	Alanı (ha)	Sayısı (adet)	Alanı (ha)
Özel Çevre Koruma (ÖÇK) Alanları	16	2.459.116	16	2.458.749
Doğal Sit	1.273	1.322.749	2.426	2.086.429
TEK YÜZEY HALİNE GETİRİLMİŞ GENEL TOPLAM	3.049	7.883.511	4.007	6.960.786
Ülke Yüzölçümüne Oranı (%) (3)		%10,1		%8,9

Kaynaklar: Tarım ve Orman Bakanlığı; Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Tabiatı Koruma Durum Raporları, (2002-2013), (2016-2017)

<http://www3.milliparklar.gov.tr/kitap/90/?sflang=tr>, <http://www3.milliparklar.gov.tr/kitap/150/?sflang=tr>

<http://www.milliparklar.gov.tr/kitap/175/?sflang=tr>

Notlar:

(1) Sulak Alanlar Yönetmeliğinde 2014 yılında yapılan değişiklik ile sulak alanlarda tescil süreci getirilmiştir.

(2) Korunan alan büyüklüğü kara ve deniz üzerindeki rakamı ifade etmektedir.

(3) Toplam hesaplamalarda yüzdeler, kara ve deniz korunan alanların icmalinden elde edilen alanın Türkiye karasal yüzölçümüne oranından hesaplanmıştır. Oranlamada Türkiye'nin tek yüzey haline getirilmiş yüzölçümü olan 77.998.600 hektar esas alınmıştır.

11

Korunan Alan Statüsü	2013		2017		Alan değişim oranı %
	Sayı	Alan (ha)	Sayı	Alan (ha)	
Milli Park	40	848203	42	845814	-0,28
Tabiat Parkı	192	90218	223	102409	13,51
Tabiatı Koruma Alanı	31	64243	30	46794	-27,16
Tabiat Anıtı	112	6684	111	7206	7,81
Yaban Hayatı Geliştirme Sahası	80	1191340	81	1189203	-0,18
Muhafaza Ormanı	55	320451	55	251519	-21,51
Toplam	510	2521139	542	2442945	-3,10

11

11

- Dünya genelinde korunan alanların toplam karasal alana oranı %17 civarındayken bu oran ülkemizde yalnızca %8,9'dur. Üstelik bu alanlarda koruma faaliyetlerinin etkin olarak yürütülmesine engel olan önemli bazı etkenler bulunmaktadır.

Bunlar;

- Korunan alanların sayısı farklı korunan alan kategorilerine göre artış ya da azalış gösterebilmektedir. Ancak **alan olarak ülke genelinde bir azalma** yaşanmaktadır.
- Korunan alan yönetimi açısından önemli bazı çatışmalar bulunmaktadır. Farklı statüdeki korunan alanların farklı kurumlar tarafından yönetilmesi olağandır. Ancak bu kurumlar arasında **uyum ve işbirliğinin olmaması** koruma faaliyetlerinin başarısı açısından ciddi sorunlara yol açmaktadır.
- Korunan alanların çoğunda gerçek anlamda koruma yapılamamaktadır. Bu durumun temel nedenlerinden biri **kurumsal yapılanma, personel, araç-gereç vb. yetersizliklerdir**. Bir diğer önemli neden ise korunan alanlarda yapılmasına **izin verilen ve alanın kaynak değerlerinin korunmasını imkansız kılan faaliyetlerdir**. Örneğin 16 Mart 2020 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan «Korunan Alanların Tespit, Tescil ve Onayına İlişkin Usul Ve Esaslara Dair Yönetmelik» ile korunan alanlarda entegre tesis yapımına, madencilik faaliyetlerine ve bu alanların yerleşime açılmasına izin verilmiştir.

	2015		2016		2017		2018	
Ülkeler	OGM/FH	MODIS	OGM/FH	MODIS	OGM/FH	MODIS	OGM/FH	MODIS
Türkiye	3.219*	16.107	9.156	39.054	11.993	18.192	5.644	19.783
Fransa	11.160	1.185	16.093	6.841	26.378	13.171	5.124	1.571
FH: Fransa hükümeti; *:EFFIS raporunda veri olmadığı için OGM web sayfasından alınmıştır								

Yukarıdaki tabloda yer alan veriler Avrupa Orman Yangınları Bilgi Sistemi tarafından yıllık olarak yayımlanan orman yangınları raporlarından alınmıştır.

OGM/FH sütunu ülkelerin beyan ettiği yıllık yanan alan miktarını, MODIS sütunu ise uydu görüntülerinin analizi ile elde edilen yanan alan miktarını göstermektedir. MODIS sistemi 30 hektardan daha az alana zarar veren yangınları değerlendirmeye almamaktadır.